

**КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ
НАВЧАЛЬНИХ
ДОСЯГНЕНЬ**
(для учнів 1 - 2 класів)

Критерії оцінювання результатів навчання

учнів 1 – 4 класів ТПШ №2

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У критеріях оцінювання окреслено підходи оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів в умовах особистісно орієнтованого і компетентнісного навчання.

Оцінювання доцільно здійснювати з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання ґрунтується на **принципах** дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання **пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.**

Реалізацію **формувальної функції** оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» **результати навчання** - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання слід виділити **об'єктивні результати навчання** (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та **особистісні надбання учня/учениці** (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **формульованого** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних** про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема отримання даних пропонуємо здійснювати під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути: **за формою**

- *індивідуальною*

- *груповою*

- *фронтальною*

за способом виконання:

- *усною* (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо);

- *письмовою* (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи);

- *практичною* (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо);

- *програмованою* (з використанням «електронних засобів навчання, дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти).

З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно-тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання вчитель самостійно може визначати форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності і фіксувати їх у планах-конспектах уроків/занять.

Під час оцінювання навчальних досягнень учнів слід використовувати **вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу** (освітньої галузі).

Задля уніфікації термінів та зручності їх використання в практичній діяльності пропонуємо оцінювальне судження називати **вербальною оцінкою**..

Вербальну оцінку можна виражати як усно, так і письмово; характеризувати - процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати

навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками, фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Учитель може обрати і погодити з батьками учнів форму зворотного зв'язку.

II. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Формувальне оцінювання повинно здійснюватися в психологічно комфортних умовах. Оцінювальну діяльність потрібно розпочинати із самооцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершувати оцінюванням результату учителем.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання.

- 1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.**
- 2. Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання.**
- 3. Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання.**
- 4. Створення умов для формування уміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія).**
- 5. Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.**

Оцінювальне судження вчителя розкриває прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог. Оцінювальне судження виражає не лише емоційне сприйняття результату роботи учня, його прогресу (типу «*Чудово!*»), а розкриває суть досягнутого учнем результату відповідно до конкретних очікувань (типу «*Іменники в тексті визначено правильно, однак перевір написання слів у рядку...*», «*Дякую за старанність, хід розв'язування задачі обрано правильно, повтори способи обчислень за № 102 на с. 34*» тощо). Не допускається формулювання оцінювальних суджень, що принижують гідність дитини.

Учитель разом з учнями може обрати позначення оцінки для фіксації перевірених робіт. Важливими для організації подальшої роботи є записи оцінювальних

суджень щодо виконання письмової роботи. Рекомендуємо формувати в учнів уміння опрацьовувати перевірені роботи за позначками вчителя, визначати місця утруднень, виправляти помилки і в подальшому їх уникати. З цією метою за результатами перевірки на наступних після неї уроках учитель організовує індивідуальну/ диференційовану роботу (у 1-2 класах колективну/групову за типовими помилками/утрудненнями; у 3-4 класах - пріоритетно індивідуальну самостійну роботу). У межах уроку така робота може бути короткотривалою. Водночас планується вона системно й спрямовується на формування навичок самонавчання, уміння знаходити способи подолання виявлених утруднень, розвиток мотивації досягнення успіху, виховання відповідальності за виконувану навчальну діяльність.

Інформацію щодо сформованості певних результатів навчання учня/учениці та процесу їх досягнення, які учень/учениця виявляє під час виконання усних завдань, практичних робіт тощо, рекомендації щодо їх покращення учитель може фіксувати на носіях зворотного зв'язку з батьками (електронних щоденниках учнів тощо).

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться **тематичні діагностувальні роботи**.

Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі потрібно визначати з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності добирати з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують:

- усно (переказ, власне висловлення тощо);
- письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо);

- завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт вчитель добирає таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

Зведений перелік діагностувальних робіт (відповідно наказу МОН України від 13.07.2021 р. №813). Поданий у Додаток 1

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», а також з курсів за вибором, не проводять.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/інтегрованого курсу учитель може визначати самостійно під час складання календарно-тематичного плану, враховуючи навчальні можливості учнів класу, особливості предмета вивчення/ інтегрованого курсу, блок обов'язкових результатів навчання, сформованість яких має бути зазначена у свідоцтві досягнень, та відповідні навчальні завдання для оцінювання, на які орієнтує методика навчання предмета, а також кількість навчальних годин, виділених на предмет в освітній програмі. Загальна кількість тематичних діагностувальних робіт з різних предметів вивчення/інтегрованих курсів має бути дидактично обґрунтованою.

Планування тематичних діагностувальних робіт слід проводити з врахуванням розкладу уроків (не більше 1 тематичної діагностувальної роботи на навчальний день).

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до

наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, повідомляти учням та їхнім батькам.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Наступний після виконання тематичної діагностувальної роботи урок проводиться з метою встановлення зворотного зв'язку щодо якості учіння, зокрема виявлення прогресу здобувача освіти відносно себе самого, створення умов для усунення виявлених утруднень у досягненні очікуваних результатів навчання. На такому уроці треба організовувати аналіз виконаних завдань та роботу над виправленням і попередженням помилок. Під час зворотного зв'язку з учнями за результатами тематичного оцінювання учитель має можливість зорієнтувати їх на успіх, спрямувати на саморозвиток і самовдосконалення. Ця робота може бути фронтальною під керівництвом учителя, груповою чи індивідуальною залежно від кількості виявлених типових утруднень у досягненні результатів навчання, які підлягали діагностуванню, та готовності учнів самостійно їх опрацювати.

З метою підготовки до наступного після діагностувальної роботи уроку вчитель має у **зручний для себе спосіб** узагальнити виявлені результати навчання учнів класу, визначити їх досягнення та утруднення, спланувати форми і зміст диференційованої та індивідуальної роботи учнів, визначити шляхи подальшої роботи з метою покращення результатів. Форму аналізу діагностувальної роботи вчитель може дібрати на власний розсуд. Такі документи є робочими матеріалами вчителя, необхідними лише йому для організації освітнього процесу. Тому робочі матеріали вчителя, у тому числі плани-конспекти уроків оформленню за певними зразками не підлягають.

ІІІ. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляють навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітній програмі з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік визначають з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» педагоги здійснюють шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей кожному учню/учениці виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих результатів навчання за 10-15 днів до кінця навчального року провється узагальнення результатів навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначається стан сформованості результатів навчання учня/учениці з урахуванням динаміки їх формування.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводять **державну підсумкову атестацію** здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» щодо академічної свободи педагогічних працівників педагогами ТПШ №2 розроблено та затверджено рішенням педагогічної рад власну систему оцінювання результатів навчання учнів, дотримуючись таких її ключових показників:

- система оцінювання дозволяє реалізувати принцип дитиноцентризму оцінювальній діяльності, що передбачає відкриття учню/учениці перспектив постійного розвитку відповідно до власних можливостей щодо опанування навчальним досвідом;
- система оцінювання не повинна призводити до розподілу учнів на групи за індивідуальними навчальними можливостями;
- система оцінювання має відповідати концептуальним засадам Нової української школи та сприяти досягненню обов'язкових результатів навчання учня, визначених у Державному стандарті початкової освіти.

Диктант (2 клас) та списування(1-2 клас)

Діагностування орфографічних і пунктуаційних умінь

У 1-2 класах перевіряється рівень орфографічної та пунктуаційної грамотності учнів. Формами її перевірки є **списування (1-2 клас)** та **диктант (2 клас)**.

Перевіряються уміння: писати розбірливо, перевіряти написане, виправляти помилки.

Орієнтовні обсяги текстів для діагностувальних робіт (списування, диктанти)

Клас	Кількість слів на кінець семестру	
	I семестр	II семестр
1 клас		20-30 слів
2 клас	30-40 слів	40-50 слів

Орієнтовні вимоги до дібраних текстів

Графічні навички письма, техніка, швидкість письма і культура оформлення письмових робіт перевіряються шляхом списування з друкованого тексту.

У тексті для списування та диктанту має бути 25 % пропущених орфограм від загальної кількості слів, у тому числі не більше 2 слів з переліку передбачених у програмі слів, значення, вимову і написання яких учні мають запам'ятати та не більше 1 слова, правопис якого не вивчали (його записують на дошці).

Перевірка

Оцінювання грамотності рекомендуємо здійснювати за такими вимогами:

- орфографічні і пунктуаційні помилки вважаються рівноцінними;
- помилка в одному й тому самому слові, яке повторюється в диктанті
- кілька разів, вважається однією помилкою;
- помилки на одне правило, але в різних словах вважаються різними помилками;
- негрубими вважаються такі помилки: повторення тієї самої букви в слові;
- недописування букви в кінці слова (не за правилом);
- двічі підряд написане те саме слово в реченні.
- орфографічні та пунктуаційні помилки на невивчені правила виправляються, але не враховуються (якщо відповідні слова не були виписані на дошку під час диктанту, а розділові знаки не диктувалися вчителем).

Дві негрубі прирівнюються до однієї грубої помилки

Критерії оцінювання ДИКТАНТУ

2 клас

Критерії оцінювання СПИСУВАННЯ

Стан сформованості	Орієнтовні критерії
Формується	✓ 11 і більше помилок
Формується	✓ 4-10 помилок
Сформовано	✓ 1-3 помилки
Сформовано	✓ 1-2 негрубі помилки

У 1 класі береться до уваги: правильність написання літер та їх поєднання

У 1 класі не рекомендується враховувати швидкість письма

Стан сформованості	Орієнтовна характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Формується	списаний текст нелегко прочитати, літери непропорційні, мають різний нахил, дзеркальне відображення, зустрічаються ламані елементи, друковані замість рукописних; поєднання букв переважно відсутнє або занадто розтягнуте чи стиснуте.
Сформовано	списаний текст легко читається; літери пропорційні, з однаковим нахилом, правильним поєднанням; зустрічається певна кількість незначних відхилень від норми у формі букв та їх поєднанні.

- ✓ Значними вважаються такі відхилення: зміна форм букв до невпізнанності; висота букв більша або менша від норми, різнобічний нахил букв, неправильні поєднання букв або їх відсутність

У 2 класі рекомендується здійснювати перевірку форми, розміру, нахилу, поєднання літер, а також орфографічна та пунктуаційна грамотність

(за критеріями перевірки диктанту)

Стан сформованості	Орієнтовна швидкість письма за хвилину	Орієнтовна характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Формується	Менше 16 знаків за хвилину	<ul style="list-style-type: none">✓ списаний текст нелегко прочитати (літери непропорційні, мають різний нахил, дзеркальне відображення, зустрічаються ламані елементи, друковані замість рукописних);✓ поєднання букв переважно відсутнє або занадто розтягнуте чи стиснуте.
Сформовано	16-25 знаків за хвилину	<ul style="list-style-type: none">✓ списаний текст легко читається;✓ літери пропорційні, з однаковим нахилом, правильним поєднанням;✓ зустрічається певна кількість незначних відхилень від норми у формі букв та їх поєднанні.

Аудіювання (слухання і розуміння прочитаного) 2 клас

У 2 класі під час аудіювання перевіряється рівень сформованості вміння аналізувати фактичний зміст сприйнятого на слух висловлювання, запитувати про незрозуміле.

Методика проведення

Матеріалом для контрольної перевірки сформованості аудіативних умінь є зв'язний текст (невелика за розміром казка або уривок, оповідання розповідного характеру)

Орієнтовні обсяги текстів для аудіювання та часу їх звучання

Клас	Кількість слів	Час звучання (у хвилинах)
2	120-160	1,5-2

Після прослуховування тексту в 2 класі пропонується **4 запитання з двома варіантами** відповідей на кожне, відповіді на які можуть бути словесні – «так», «ні», або з допомогою **карток із знаками +, –**.

Орієнтовні критерії стану сформованості

Формується	Одна або жодної правильна відповіді або учень / учениця не приступав / не приступала до виконання завдання.
Формується	Більше неправильно виконаних завдань. Правильна відповідь на 2 запитання.
Сформовано	Правильні відповіді на 3 запитання.
Сформовано	Виконана вся робота у повному обсязі. Дані всі правильні відповіді.

Діалог (2 клас)

У **2 класі** пропонується побудувати діалог з однокласником/однокласницею на задану тему, за життєвою ситуацією, картиною, прочитаним твором, переглянутою передачею тощо...

- ✓ Досліджуються вміння будувати діалоги на доступні теми, дотримуватися правил мовленнєвого етикету

Орієнтовний обсяг діалогу:

Усна форма	
2 клас	3-4 репліки на двох учасників розмови

Орієнтовні критерії сформованості

Стан сформованості	Орієнтовна характеристика критеріїв
Формується	Учень/учениця вступає в діалог з найпростішою за змістом теми, відповідає лише на окремі репліки співрозмовника/співрозмовниці, робить спробу сформулювати запитання, підтримує діалог,

	відповідаючи на запитання співрозмовника лише «так» чи «ні». Не завжди вживає слова ввічливості. Кількість реплік менша за 3-4.
Сформовано	Учень/учениця складає діалог за ситуацією, що містить певну проблему, швидко вибирає і правильно використовує потрібні слова, будує змістовні репліки, дотримується правил культури спілкування, однак не висловлює свого ставлення до предмета обговорення, припускається незначних мовних помилок. Кількість реплік діалогу відповідає визначеному для кожного класу обсягу.

Усний твір та усний переказ (2 клас)

Перевірку усного монологічного мовлення рекомендується здійснювати у другому семестрі. Перевіряються вміння переказувати усно прочитаний/прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту.

Матеріали та особливості проведення:

Матеріалом для **усного переказу** можуть бути:

- ✓ прочитаний або прослуханий твір

У 2 класі учні складають усний **твір-розповідь** про побачене, почуте, прочитане чи пережите у власному житті.

Перевіряються **ЗМІСТ** переказу/твору, а саме:

- ✓ вміння переказувати усно прочитаний/прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту;
- ✓ вміння зрозуміло висловлювати свої думки, розповідати про події за спостереженнями на доступні теми, дотримуватися правил мовленнєвого етикету

Орієнтовні обсяги текстів для переказу

У тому разі, коли матеріал читається/слухається безпосередньо перед діагностувальною роботою, обсяг тексту орієнтовно визначається так:

2 клас – 40-50 слів

Орієнтовні обсяги творів

- ✓ 2 клас – близько 40 слів (4-5 речень)

Орієнтовна методика проведення переказу та твору

Вчителю варто орієнтуватися на підготовленість учнів класу та враховувати індивідуальні здібності.

Стан сформованості	Орієнтовні критерії рівня сформованості
Формується	Учень/учениця будує або переказує на основі поданого плану менше половини змісту тексту або порушує послідовність викладу. Його твір чи переказ характеризується непослідовністю, пропуском фрагментів, важливих для цілісного розуміння змісту, наявністю багатьох орфоепічних і мовленнєвих помилок. Потребує допомоги вчителя або відтворює, спираючись на запитання вчителя.
Сформовано	Учень/учениця загалом самостійно, зв'язно, логічно, послідовно переказує (з урахуванням виду переказу) чи будує зміст твору. Використовує у мовленні авторські засоби художньої виразності, почасти невдало замінюючи їх власними. Є поодинокі мовленнєві помилки та незначна допомога вчителя. Або учень/учениця створює повноцінне, яскраве, оригінальне за думкою зв'язне висловлювання (твір чи переказ тексту) з певною комунікативною метою; повно і вичерпно висвітлює тему; впевнено висловлює й аргументує своє ставлення до того, про що розповідає.

Учні слухають/читають твір

- ✓ Проводиться аналіз та складається колективний план
- ✓ Повторне слухання/читання тексту
- ✓ Переказ учнями

Робота з мовними одиницями(2 клас)

Перевірка здійснюється фронтально в письмовій формі із застосуванням тестових завдань та направлена на вміння визначати й аналізувати мовні одиниці та мовні явища, використовувати їх для удосконалення мовлення, зокрема:

- досліджувати звуко - буквений склад слів;
- користуватися правилами переносу;
- користуватися алфавітом;
- досліджувати лексичне значення слова;
- спостерігати за словами, які служать для назв предметів, ознак, дій та чисел;
- досліджувати роль іменників, прикметників, дієслів, числівників та службових слів у мовленні;
- досліджувати та конструювати речення, тексти та удосконалювати їх

Методика проведення

У 2 класі перевірка здійснюється фронтально і письмово у тестовій формі з 5 завдань.

2 клас – 5 завдань
3 завдання закритого типу з трьома варіантами відповідей
2 відкритих завдання

Орієнтовні критерії сформованості

- ✓ Орієнтовно для вчителя: завдання закритого типу оцінюються в 2 бали, завдання відкритого типу в 3 бали

Стан сформованості	Орієнтовні критерії сформованості
Формується	Робота виконана з великою кількістю помилок. Виконано 1 завдання закритого типу чи частково виконані завдання відкритого типу. <i>(в сумі до 4 балів)</i>
	Виконана половина роботи. Можуть бути виконане одне завдання закритого типу, а відкриті зроблені з помилками або не в повному обсязі. Частково виконане 1 завдання закритого типу та 1 завдання відкритого типу та ін.. <i>(в сумі до 6 балів)</i>
Сформовано	Більша частина роботи виконана. Може бути допущені 1-2 помилки чи виконане не в повному обсязі завдання закритого типу чи 1 помилка в завданнях відкритого типу; або 2 помилки в завданнях відкритого типу, решта завдань виконано в повному обсязі; завдання закритого типу виконано всі в повному обсязі, в завданнях відкритого типу допущені помилки або виконані не докінця. <i>(в сумі до 9 балів)</i>

Робота виконана в повному обсязі. Може бути допущена 1 помилка в завданнях відкритого типу або 2 помилки в завданнях закритого типу.
(всумі 10-12 балів)

Оцінювання тематичної діагностувальної роботи з МАТЕМАТИКИ

2 клас

№ з/п	Характеристика результатів навчання	Рівень реалізації навчальної діяльності	Рівень результатів навчання (навичок): Сформовано V/ Формується
1.	Читає, записує, утворює, порівнює числа, визначає розрядний склад числа	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	
2.	Володіє навичками додавання і віднімання, множення і ділення чисел	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	
3.	Читає і записує математичні вирази, у тому числі зі змінною, знаходить їх значення; розв'язує рівняння, добирає розв'язок нерівності зі змінною	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	
4.	Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язання, розв'язує задачу, прогнозує і перевіряє розв'язок	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	
5.	Розпізнає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	
6.	Використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується приладами для вимірювання	Розпізнавання об'єкта вивчення Репродуктивний Продуктивний Продуктивно-творчий	

За результатами опанування певної програмової теми/частини теми/кількох тем протягом навчального року проводяться **тематичні діагностувальні роботи**.

Тематична діагностувальна робота може містити систему навчальних завдань, що передбачають різні рівні реалізації навчальної діяльності (розпізнавання об'єкта вивчення, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий). Тематичні діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів. Також діагностувальні роботи можуть передбачати перевірку одного із результатів навчання.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є формувальні судження кожного з результатів навчання. За результатами виконання навчальних завдань можна одержати об'єктивну інформацію про досягнення очікуваних результатів опанування програмовим матеріалом.

Критерії оцінювання письмових робіт учня/учениці 1 – 2 класів МАТЕМАТИКА

Оцінювання об'єктивних результатів навчання учня/учениці	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Сформовано V/ Формується	<ul style="list-style-type: none">робота виконувалась, але допущено 12 і більше грубих помилок;правильно виконано менше $\frac{1}{3}$ роботи або в роботі допущено 10-11 грубих помилок;правильно виконано $\frac{1}{3}$ роботи або в роботі допущено 8-9 грубих помилок
Сформовано V/ Формується	<ul style="list-style-type: none">правильно виконано $\frac{2}{5}$ роботи або в роботі допущено 6-7 грубих помилок;правильно виконано половину роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 5 грубих помилок;правильно виконано $\frac{3}{5}$ роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 4 грубі помилки
Сформовано V/ Формується	<ul style="list-style-type: none">правильно виконано $\frac{2}{3}$ роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 3 грубі помилки;правильно виконано $\frac{3}{4}$ роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 2 грубі помилки;робота виконана в повному обсязі, але допущено 1 грубу й 1 негрубу помилку
Сформовано V/ Формується	<ul style="list-style-type: none">робота виконана правильно в повному обсязі або допущено 1 негрубу помилку;робота виконана правильно в повному обсязі, в тому числі завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності.

Під час перевірки письмових робіт розрізняють грубі й негрубі помилки. Дві негрубі помилки прирівнюються до однієї грубої.

До грубих помилок належать:

неправильне обчислення у завданні, мета якого – перевірка обчислювальних умінь і навичок;

неправильне розв'язання задачі (пропуск дії, неправильний добір дії, зайва дія);

незнання або неправильне застосування властивостей, правил, алгоритмів, залежностей;

невідповідність виконаних вимірювань та геометричних побудов умові завдання.

Негрубими помилками є:

неправильно виконане обчислення у випадку, коли метою завдання не передбачена перевірка обчислювальних умінь і навичок;

відсутність пояснювального тексту, відповіді завдання, назви величин або невідповідність їх виконаним діям та отриманим результатам;

не доведена до логічного кінця робота з перетворення іменованих чисел з одних одиниць вимірювання в інші;

неправильне за стилістикою формулювання запитання чи відповіді задачі;

неправильне списування даних завдання за умови правильного його виконання;

помилки у записах математичних термінів, символів, позначеннях геометричних фігур.

Під час виконання письмових робіт учень/учениця повинні дотримуватись культури записів виконаних завдань. Якщо учень (учениця) самостійно знаходить і охайно виправляє допущену помилку, то це не вважається недоліком роботи.

МАТЕМАТИКА

1 - 2 класи

Критерії оцінювання усних відповідей учня/учениці

Оцінювання об'єктивних результатів навчання учня/учениці	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Сформовано V/ Формується	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none">• розпізнає, називає, розрізняє математичні об'єкти, подані в готовому вигляді (дії, правила, окремі геометричні форми в докільлі), об'єкти вивчення (математичні поняття за їх ознаками, формули, математичні операції, моделі задач);• виконує елементарні математичні операції після детального кількарязового їх пояснення вчителем на рівні копіювання зразка виконання та за допомогою вчителя;• констатує за підказкою правильність/ неправильність результату

**Сформовано V/
Формується**

Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:

- розрізняє окремі об'єкти вивчення (математичні поняття за їх ознаками, формули, математичні операції, моделі задач) ;
- виконує найпростіші математичні операції на рівні копіювання зразка виконання після детального кількарядового їх пояснення вчителем;
- відтворює навчальну інформацію у засвоєній послідовності, за допомоги вчителя формулює правила, закони й залежності, ілюструє їх прикладами;
- частково коментує способи виконання математичних операцій

**Сформовано V/
Формується**

Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:

- виділяє суттєві ознаки математичних понять, ілюструє їх прикладами, формулює прості висновки;
- застосовує знання й уміння під час виконання математичних завдань за знайомим алгоритмом ;
- частково або детально пояснює свої дії;
- самостійно виконує математичні операції;
- усвідомлено відтворює навчальний зміст, ілюструє відповіді прикладами з реального життя;
- виконує завдання, які потребують значної самостійності;
- виправляє помилки, на які вказує вчитель

**Сформовано V/
Формується**

Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:

- вільно володіє програмовим матеріалом, демонструє гнучкі знання, виявляє системність знань і способів математичної діяльності;
- встановлює між понятійні зв'язки, комбінує елементи навчальної інформації і способи діяльності для одержання іншого шляху виконання математичних завдань, використовує набутий досвід у змінених навчальних умовах і життєвих ситуаціях;
- аналізує способи виконання математичних операцій, будує алгоритми виконання математичних завдань;
- демонструє нестандартний підхід до розв'язування навчальних і практично зорієнтованих задач;
- знаходить і виправляє власні помилки, володіє навичками самоконтролю, об'єктивно оцінює свою роботу

Оцінювання **об'єктивних результатів навчання** учнів 1 - 2 класів з математики здійснюється у процесі розв'язання навчальних завдань на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/ рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами. Залежно від дидактичної мети та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому й етапу опанування очікуваним результатом навчання **оцінювання** може здійснюватись під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності, яка може бути усною та письмовою.

Читання вголос (1-2 клас)

Перевірка розвитку навички читання вголос у 1 - 2 кл. здійснюється індивідуально. У 1 класі навичка сформованості перевіряється в кінці навчального року. У 2 класі кількість перевірок визначає вчитель самостійно.

Читання вголос – це чітке, плавне, безпомилкове, достатньо виразне читання цілими словами у відповідному темпі.

Перевіряється рівень сформованості вміння *читати вголос цілими словами, усвідомлено, правильно, виразно.*

- ✓ Показник **темпу** читання **не є обов'язковим** складником перевірки, а лише може служити орієнтиром для вчителя, який допоможе відстежити поступ учня.

Як проводиться перевірка?

Для читання учневі пропонують незнайомий доступний для розуміння учнями цієї категорії текст.

1. Здійснення перевірки читання вголос проводиться в спокійній і звичній для дитини обстановці.
2. Дитина повинна сидіти за партою на відстані півтора - дваметрії від перевіряючого.
3. Перші кілька пропозицій або три-чотири рядки тексту бажано читати без урахування часу. Це дасть можливість “вчитатися” в текст.
4. Вимоги до тексту:
 - відсутність незрозумілих, незнайомих слів;
 - шрифт, відповідний шрифту підручників для початкових класів.
5. При визначенні кількості прочитаних за хвилину слів, прийменники, частини слів, що переносяться з рядка на рядок, частини слова, написані через дефіс, що мають у складі більше трьох-чотирьох букв, вважаються за “окремі

слова”. Наприклад, “тихо-смирно” потрібно вважати як два різних слова, а “жар-птиця” за одне, так як у першій частині цього слова тільки 3 літери.

Орієнтовні показники темпу читання вголос

- ✓ Показники темпу є орієнтиром сформованого темпу читання і не є засобом перевірки. Вчитель може лише відслідковувати поступ учня в розвитку темпу читання, але не враховувати його при визначенні рівня сформованості. Отримані результати можуть також слугувати вчителю матеріалом для вибудовування стратегії організації для подальшої роботи з учнем.

Орієнтовні показники темпу читання вголос (не є засобом перевірки)

Клас	I семестр	II семестр
1	Чітких показників немає. Орієнтовно від 25 слів і більше	
2	35-45 сл./хв	50-60 сл. /хв.

Стан сформованості	Орієнтовні критерії
2 клас	
Формується	Темп читання на 7-10 слів нижчий від нормативного числа I – менше 28 слів II – менше 43 слів
Формується	Темп читання на 3-6 слів нижчий від нормативного числа I – 29-34 слова II - 44 – 49 слів
Сформовано	Темп відповідає нормативному I - 35–45 слів II – 50–60 слів

Сформовано

Темп відповідає нормативному або перевищує його

I – 45 та вище

II – 60 та вище

Спосіб читання та правильність читання

Стан сформованості	Орієнтовні критерії
Формується	Учень (учениця) читає відривними складами, припускаючись багатьох помилок у закінченнях, наголошуванні слів, на пропуск, перестановку літер і складів, в інтонуванні речень; помилок мовного характеру.
Формується	Учень (учениця) читає плавно складами, припускаючись окремих помилок у закінченнях, наголошуванні слів; на пропуск, заміну, перестановку букв і складів; інтонування речень.
Сформовано	Учень (учениця) читає плавно словами, окремі (багатоскладові) слова — складами у темпі, що відповідає нормативному
Сформовано	Учень (учениця) читає плавно, правильно цілими словами.

Усвідомленість

Перевіряється за допомогою **3-4 запитань**, які ставить вчитель після того, як учень (учениця) дочитали текст до кінця.

Стан сформованості	Орієнтовні критерії
--------------------	---------------------

Формується	Учень частково розуміє значення окремих слів, словосполучень, речень у тексті.
Формується	Усвідомлює фактичний зміст твору лише з допомогою вчителя.
Сформовано	Усвідомлює фактичний зміст твору з незначною допомогою вчителя, основну думку — лише під його керівництвом.
Сформовано	Самостійно усвідомлює фактичний зміст твору, основну думку – з допомогою вчителя.

Виразність

Розвиток уміння читати виразно перевіряється лише після попередньої підготовки учнів.

Стан сформованості	Орієнтовні критерії
Формується	Читає не виразно, не розуміє та не використовує засоби виразності. Читання монотонне.
Формується	Читає не виразно, не розуміє та не використовує засоби виразності. Читання монотонне.
Сформовано	Під час читання починає користуватись інтонаційними засобами виразності (правильно робить паузи, регулює силу голосу і тон залежно від розділових знаків і змісту, інтонує кінець речення).
Сформовано	Під час читання виявляє уміння користуватись інтонаційними засобами виразності (правильно робить паузи, регулює силу голосу і тон залежно від розділових знаків і змісту, інтонує кінець речення).

Читання напам'ять

(2 клас)

Якість читання напам'ять визначається за такими критеріями:

– правильність, повнота відтворення учнем (ученицею) фактичного змісту тексту.

– виразність читання (доречність використання інтонаційних, мовленнєвих та позамовних засобів виразності).

– дотримання орфоепічних норм (літературна вимова голосних і приголосних звуків у різних позиціях, сполучень звуків у мовленнєвому потоці, а також наголошування слів та інтонуювання речень, різних за метою висловлювання). У дітей з органічними порушеннями вимови цей критерій не враховується.

Вимоги до якості читання напам'ять є наскрізними для учнів 2-4 класів і носять рекомендаційний характер.

Перевірка читання напам'ять здійснюється індивідуально у процесі поточного контролю.

Вчитель може роз зосередити (проводити протягом 2-3 уроків) перевірку читання учнем (ученицею) напам'ять вірша чи прозового твору, які визначені для обов'язкового вивчення. У класному журналі результати цього виду перевірки фіксуються на лівій сторінці класного журналу (без зазначення дати) окремою колонкою «вивчення напам'ять».

Перевірка вивчення напам'ять творів малих жанрів (скоромовок, прислів'їв, приказок) проводиться в процесі поточного оцінювання.

	2 клас	
Віршовані твори	3	2

Стан сформованості	Орієнтовні критерії оцінювання		
	Правильність, повнота відтворення фактичного змісту тексту	Виразність читання	Дотримання учнями орфоепічних норм
Формується	Учень (учениця) відтворює окремі фрагменти або менше половини тексту, в окремих випадках порушує послідовність викладу, допускає 4 і більше помилок на перестановку, заміну слів.	Монотонне, невиразне читання, наявні паузи. Учень (учениця) не вмiє інтонувати речення.	Допускає 6 і більше помилок у вимові та наголошуванні слів.

Формується	Учень (учениця) відтворює текст в основному правильно. Однак допускає помилки у відтворенні фактичного змісту, допускає до 2 помилок на пропуск строф, перестановку чи заміну слів.	Учень (учениця) відтворює текст з паузами; окремі слова вимовляє з нечіткою дикцією; намагається користуватися прийомами інтонування, однак у виборі інтонаційних засобів виразності потребує допомоги вчителя.	Допускає до 3-5 помилок у вимові й наголошуванні окремих слів, звуків.
Сформовано	Учень (учениця) відтворює текст правильно, але в окремих випадках допускає паузи, перестановку чи заміну слів, які виправляє з незначною допомогою вчителя.	Учень (учениця) відтворює текст загалом виразно, з чіткою дикцією; інтонування речень в цілому правильне; читання емоційно забарвлене. Учень (учениця) користується мовленнєвими засобами виразності, але припускається неточностей щодо регулювання темпу відтворення і сили голосу.	Допускає 1-3 помилки у вимові чи наголошуванні окремих слів, звуків.
Сформовано	Учень (учениця) повно і правильно відтворює фактичний зміст тексту твору.	Учень (учениця) вдало вибирає і користується мовленнєвими та позамовними засобами виразності відповідно до жанрової специфіки твору; має гарну дикцію; інтонація (логічний наголос, паузи, мелодика), емоційне забарвлення виразні; вміє передати авторський задум.	Є поодинокі вимовні помилки, які учень самостійно виправляє.

Робота з літературним твором чи медіафайлом (1-2клас)

Під час роботи над літературним твором чи медіа текстом відстежується формування таких критеріїв як:

- **Визначення фактичного змісту, теми, встановлення причиново-наслідкових зв'язків прочитаного тексту**
- **Аналіз прочитаного тексту, висловлення та обґрунтування власного ставлення щодо прочитаного, формулювання висновків**

Матеріал для роботи

Незнайомий текст **200–250**слів

- Письмова перевірка досвіду читацької діяльності у 2 класі передбачає первинне ознайомлення учнів із текстом під час читання його вголос учителем. При цьому другокласники мають стежити за читанням по тексту.
- Після первинного ознайомлення з текстом, під час його опрацювання учні виконують письмові завдання на перевірку сформованості вмій визначати основну думку твору, його тему, розрізняти жанри, встановлювати послідовність подій у творі, характеризувати вчинки дійових осіб, пояснювати зображувальні можливості художнього слова тощо.

Для перевірки пропонувати завдання наступних типів:

- 1) завдання, які передбачають вибір однієї правильної відповіді із трьох (чотирьох) запропонованих варіантів;
- 2) завдання з короткою письмовою відповіддю, завдання на встановлення відповідності, завдання на встановлення правильної послідовності;

У 2 класі письмова частина роботи передбачає:

- **3 завдання** закритого типу на вибір однієї правильної відповіді з трьох варіантів;
- **1 завдання** з короткою письмовою відповіддю або завдання на встановлення відповідностей;

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ 2 клас

№ з/п	Об'єкти контролю	Оцінка об'єктивних результатів навчання учня/учениці	Характеристика рівня сформованості результатів навчання учня/учениці
1.	Діагностувал ьна робота	СФОРМОВАНО/ ФОРМУЄТЬСЯ	<i>Учень/учениця:</i> <i>Виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків за допомогою таких навчальних дій:</i> <ul style="list-style-type: none">• Розпізнає та називає об'єкти і їх ознаки за орієнтирами• Відтворює окремі операції навчальних дій, копіює зразок• Відтворює частину почутої/побаченої/прочитаної інформації
		СФОРМОВАНО/ ФОРМУЄТЬСЯ	<i>Учень/учениця:</i> <i>Виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні за допомогою таких навчальних дій</i> <ul style="list-style-type: none">• Визначає об'єкти, називає їх істотні ознаки, угруповує їх за даними орієнтирами• Знаходить інформацію у запропонованих джерелах і перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну, текстову
		СФОРМОВАНО/ ФОРМУЄТЬСЯ	<i>Учень/учениця:</i> <i>Виконує навчальні завдання на продуктивному рівні за допомогою таких навчальних дій</i> <ul style="list-style-type: none">• Визначає і самостійно називає об'єкти і їх істотні ознаки, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними.• Знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію
		СФОРМОВАНО/ ФОРМУЄТЬСЯ	<i>Учень/учениця:</i> <i>Виконує навчальні завдання на продуктивному-творчому рівні за допомогою таких навчальних дій</i> <ul style="list-style-type: none">• Характеризує визначені об'єкти, класифікує їх.• Знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з різних джерел, узагальнює її, прогнозує можливий результат